

Підсумковий звіт

щодо анкетних даних з оцінювання
потреб внутрішньо переміщених осіб
Івано-Франківської області

2026

ВСТУП

Повномасштабне вторгнення росії 24 лютого 2022 року докорінно змінило життя мільйонів українців та спричинило одну з найбільших хвиль внутрішнього переміщення в сучасній Європі. Рятуючись від обстрілів, окупації та бойових дій, люди були змушені залишати свої домівки, майно та звичний спосіб життя.

Івано-Франківська область оперативно організувала прийом внутрішньо переміщених осіб і стала одним із безпечних тилкових регіонів України. Сьогодні на Прикарпатті проживає понад 110 тисяч офіційно зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб, а ще майже 87 тисяч людей перебували в області транзитом. Через загострення ситуації на фронті, постійні обстріли та евакуацію з прифронтових територій нові переселенці продовжують прибувати й надалі.

На початку повномасштабної війни основна увага була зосереджена на екстреній допомозі - забезпеченні прихистку, харчування, гуманітарної підтримки та організації транзиту. Нині акцент поступово зміщується на довгострокову адаптацію та інтеграцію внутрішньо переміщених осіб. Серед ключових питань залишаються соціальний захист, працевлаштування, психологічна підтримка, доступ до житла та активна участь переселенців у житті територіальних громад.

Попри втрати й труднощі, багато внутрішньо переміщених осіб успішно адаптуються до нових умов: знаходять роботу, відкривають власний бізнес, долучаються до волонтерства та громадського життя. Це свідчить про важливість не лише гуманітарної, а й системної підтримки переселенців як складової соціально-економічної стабільності регіону.

З метою оцінки реального стану адаптації внутрішньо переміщених осіб, визначення основних проблем та подальших потреб було проведено спеціальне дослідження. Його результати дають змогу краще зрозуміти особливості інтеграційного процесу та визначити пріоритетні напрями подальшої підтримки переселенців на Прикарпатті.

Основні результати дослідження

Дослідження проведено шляхом анкетування, в якому взяли участь близько 1800 респондентів.

Анкета складалася з запитань, що охоплюють такі аспекти:

- демографічні характеристики;
- матеріальне становище;
- рівень задоволення базових потреб;
- міграція;
- дискримінаційна складова;
- громадська активність;
- інформаційні джерела та варіанти допомоги у вирішенні житлового питання для внутрішньо переміщених осіб;
- працевлаштування.

Опитування проводилося згідно рекомендацій щодо проведення оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб на місцевому рівні громади затвердженим наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 13.09.2024 № 288 в період з 21 березня 2026 року по 30 червня 2026 року. Дане опитування було розміщено у соціальній мережі Facebook на сторінках департаменту соціальної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Рад з питань ВПО при Івано-Франківській ОВА, рад з питань ВПО області.

Посилання на анкетування:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdevSR1XpjGDqC1f4UJOU7P_-c8zb_9wQA35VY23ST164lzA/viewform?usp=header

Демографічний профіль респондентів

- Чоловіки – 10,2%,
- Жінки – 89,8%

Вікові категорії респондентів:

- 18-35 років – 14,3%
- 23-25 років – 0,8%
- 36-59 років – 60,9%
- 60+ років – 24,8%

Категорія населення:

- Особа пенсійного віку – 25,5%;
- Особа працездатного віку – 38,8%;
- Особа з інвалідністю – 8,7%;
- Ветеран/ветеранка - 25,6%;
- Член сім'ї військовослужбовця – 25,8%;
- Багатодітна сім'я – 20,6%;
- Одинокa мати/батько – 15,5%;
- Інше – 19,6%.

Скільки часу Ви проживаєте в Івано-Франківській області?

- До 6 місяців – 12,4%;
- 6 -12 місяців – 27,8%;
- 1- 2 роки – 9,3%;
- більше 2-ох років – 50,5%.

Соціальні виплати, пільги та компенсації**Чи отримуєте Ви допомогу як внутрішньо переміщена особа?**

- Так – 52,3%;
- Ні – 47,7%;

Чи виникають труднощі з отриманням виплат? • Так – 40,4%;

- Ні – 59,6%.

Якщо так:

- Затримки – 13,7%;
- Відмова – 54,0%;
- Складна процедура – 16,1%;
- Нерозуміння правил – 13,7%.

Які ще види підтримки Ви отримуєте?

- Гуманітарна допомога – 34,1%;
- Психологічна допомога – 11,0%;
- Юридична допомога – 9,3%;
- Грошова допомога від організацій – 4,9%;
- Інше -- 40,7%.

Працевлаштування та доходи

Ваш статус зайнятості:

- Працюю – 45,7%;
- Безробітна/ний – 18,9%;
- Самозайнятий – 5,0%;
- Пенсіонер – 29,3%;
- Студент -- 0,9%.

Чи виникають труднощі з працевлаштуванням?

- Так – 47,7%;
- Ні – 52,3%.

Якщо так:

- Відсутність вакансій – 29,1%;
- Низька заробітна плата– 49,3%;
- Відсутність документів – 1,5%;
- Дискримінація – 14,9%;
- Відсутність дитсадка -- 5,2%.
- Немає вакансій за моєю спеціальністю – 11,5%;
- Не можу працевлаштуватися, бо немає з ким залишити дитину – 11,1%;

Чи користувалися послугами центру зайнятості?

- Так – 29,3%;
- Ні – 70,7%.

Яка підтримка потрібна для працевлаштування?

- Навчання/ перекваліфікація – 19,7%
- Гранти – 7,0%
- Допомога у пошуку роботи – 39,5%
- Підтримка бізнесу – 8,9%
- Щоб заробітна плата покривала житло та комунальні послуги – 0,6%
- Не потрібна– 1,3%
- Не вистачає зарплати на оренду житла – 8,9%

Матеріальне становище сім'ї

- Ледь вистачає на їжу – 16,8%
- На їжу вистачає, але купувати одяг та взуття складніше – 49,2%
- На одяг та їжу вистачає, але купувати дороговартісні речі складніше – 25,2%
- Ми можемо купувати дороговартісні речі, але купити житло складніше – 12,6%;
- Ми можемо купувати дороговартісні речі і житло – 1,2%;
- Важко відповісти – 6,2%;
- Волонтери, залишаємо на оренду і їжу, все інше на армію – 0,3 %.

Область з якої перемістились

- Донецька область – 29,7%;
- Запорізька область – 9,8%;
- Луганська область – 26,5%;
- Сумська область – 11,9%;
- Харківська область – 8.8%;
- Херсонська область – 12,9%;
- АР Крим та м. Севастополь область – 0,4%;

Умови проживання в області

- Орендую житло – 46,4%;
- У родичів/знайомих – 19,6%;
- Власне житло – 4,1%;
- Місце компактного проживання – 17,5%;
- Інше – 12,4%.

Чи маєте проблеми з житлом?

- Так – 81,1%;
- Ні – 18,9%

Якщо так, які саме:

- Висока вартість оренди – 63,5%;
- Відсутність житла – 20,7%;
- Неналежні умови – 24,8%;
- Загроза виселення – 29,2%;

- Інше – 10,6%.

Чи отримували Ви допомогу з житлом?

- Так – 12,8%;
- Ні – 87,2%

Якщо так, яку:

- Компенсація оренди – 37,0%;
- Гуманітарне житло – 10,9%;
- Програма від держави/громади – 12,3%;
- Допомога від інших організацій – 26,1%.

Чи перебуваєте Ви в черзі на соціальне житло?

- Так – 23,6%;
- Ні – 73,3%;
- Планую – 1,0%;
- Інше – 2,0%.

Якщо Ваше житло пошкоджене, чи знищене: чи бажаєте ви отримати кошти від держави на придбання житла у сільській місцевості і отримати право власності?

- Так – 46,2%;
- Ні – 30,7%;
- Не пошкоджене – 1,4%;
- Не знищене – 0,7%.
- Не знаю що сталося з моїм житлом – 0,3%;
- Власного житла не мали – 0,3%;
- Не пошкоджене – 0,3%;
- Інше – 8,4%.

Відчуття, з упередженого ставлення як до переселенця/нки у громаді:

- Так – 19,4%;
- Ні – 44,4%
- Важко відповісти – 36,2%

Доступ до соціальних послуг

Чи знаєте Ви про соціальні послуги у громаді?

- Так – 67,1 %;
- Ні – 32, 9%

Якими послугами користувалися?

- Денний догляд – 0%;
- Стаціонарний догляд – 30,7%;
- Психологічна підтримка – 26,3%;
- Реабілітаційні послуги– 7,0%.
- Догляд вдома – 3,5%;
- Соціальний супровід – 3,5%;
- Ніякими – 7,9%;
- Інше – 22,0%

Оцініть доступність послуг:

- Висока –8%;
- Середня – 35,4%;
- Низька – 24,0%;
- Відсутня– 32,6%.

Охорона здоров'я

Чи маєте доступ до медичних послуг?

- Так – 92,1%;
- Ні – 7,9%

Чи підписано декларацію з сімейним лікарем?

- Так – 88,8%;
- Ні – 10,0%
- Підписано лікарем за місцем реєстрації – 1,2%

Основні проблеми:

- Відсутність лікаря –5,2%;
- Висока вартість ліків – 59,1%;
- Черги – 11,1%;
- Відсутність вузьких спеціалістів– 14,9%.
- Платна медицина, операції, аналізи, огляди вузьких спеціалістів –0,5%;

Освіта

Чи є у Вас діти?

- Так 1-2 – 58,6%;
- Так 3 і більше – 9,4%;
- Ні – 19,5%
- Дорослі – 3%
- Проживають окремо – 0,3%

Чи мають діти доступ до освіти?

- Так – 88,4%;
- Ні – 1,4%;
- Складно потрапити в садок – 0,5%;
- Вимушена вчитись дистанційно – 0,5%;

Основні труднощі:

- Влаштування в садок\школу – 11,8%;
- Онлайн навчання – 21,2%;
- Булінг/адаптація – 21,1%;
- Транспорт – 20%;

Інтеграція в громаду

Як Ви оцінюєте своє включення у життя громади?

- Добре інтегрований/а – 16,0%;
- Частково – 52,0%;
- Не інтегрований/а – 29,1%;
- Важко інтегруватись через невизначеність – 0,3%;
- Важко відповісти – 0,3%.
- Ні – 0,3%.

Чи відчуваєте підтримку від громади?

- Так – 74,3%;
- Ні – 25,7%;

Чи брали участь у заходах громади?

- Так— 35,0%;
- Ні — 62,5%;
- Немає інформації — 0,6%

Чи плануєте залишатися на постійне проживання у громаді?

- Так— 47,6%;
- Ні, планую повернутися додому— 18,4%;
- Ні, планую переїхати в інше місце — 11,1%
- Інше— 22,9%.

Чи знаєте Ви про місцеві програми підтримки внутрішньо переміщених осіб?

- Так— 70,7%;
- Ні— 29,3%

Чи користувалися ними?

- Так— 18,0%;
- Ні— 82,0%

Чи брали участь у розробці програм?

- Так— 46,3%;
- Ні— 50,1%
- Інше — 3,6%

Якщо ні — чи хотіли б?

- Так— 60,9%;
- Ні— 23,6%
- Не визначились — 15,5%

Безпека та дискримінація

Чи стикалися Ви з дискримінацією?

- Так— 37,8%;
- Ні— 59,6%
- Іноді, трохи — 2,6%

Якщо так, де саме:

- Робота— 24,4%;
- Житло— 19,7%

- Освіта - 5,5%
- Медицина – 10,2%
- Інше– 41,2%

Основні потреби

Які Ваші першочергові потреби? (оберіть до 3)

- Робота– 25,3%;
- Житло– 85,9%
- Фінансова допомога - 69,7%

Які проблеми є найгострішими для Вас?

- Відсутність власного житла
- Оренда житла
- Не вистачає фінансів
- Потреба у вартісному лікуванні
- Надвисока плата за орендоване житло
- Медицина
- Низька зарплата

Які зміни необхідні на рівні області/громади?:

- В кожному новозбудованому ЖК, 10% квартир передати в соціальне користування для внутрішньо переміщених осіб, малозабезпечених та багатодітних переселенців, як це робиться в Німеччині, наприклад. Забудовнику дають дозвіл, при умові, що 10% квартир буде передано державі, як соціальне житло. Це зазвичай квартири з невеликою квадратурою на перших поверхах. Будь ласка, візьміть до уваги
- Забезпечення житлом.
- Допомога місцевої влади (голови, депутати) з пошуком та орендою житла.
- Соціальне житло в селах, мати можливість проживати чи винаймати будинок в селі.
- Переглянути ринок житла не тільки в сільській місцевості. Не кожен зможе жити в селі (стан здоров'я, працевлаштування, медицина

- Все добре.
- Провести інвентаризацію житлового фонду, є роками закриті квартири, старі люди вмерли, молоді за кордоном, вони стоять з побитими вікнами, боргами за комунальні послуги, а ВПО вимушені сплачувати гроші.
- Житло щоб можна було купити для всіх
- Допомога з працевлаштуванням, надання можливості мамам навчатися, допомога з роботою на неповний робочий день або віддалена робота.
- Гуманітарна допомога надається лише людям пільгових категорій, а сім'ям з дітьми немає (тільки багатодітним). Забезпечення житлом ВПО - хотілося б отримати хоча б тимчасове соціальне житло (плата за комунальні або врегулювання цін на оренду), бо майже весь дохід сім'ї іде на оплату оренди. Але то є проблема, бо орендодавці не хочуть легально оформляти договори, бо не хочуть платити високі податки.
- Допомога з працевлаштуванням
- Збільшення кількості дошкільних навчальних закладів та закладів середньої освіти. Зручні маршрути громадського транспорту та збільшення його кількості
- Проведення заходів для ВПО
- Звернути увагу на потреби ВПО які є УБД та діючі військові.

ВИСНОВОК

Проведений у межах цього звіту аналіз стану внутрішньо переміщених осіб засвідчує комплексний характер викликів, зумовлених вимушеним переміщенням внаслідок збройної агресії. На поточному етапі потреби постраждалого населення суттєво трансформувалися: пріоритетними залишаються забезпечення довгостроковими житловими рішеннями та подолання проблеми низького рівня заробітної плати, що є ключовим бар'єром на шляху до фінансової самодостатності родин. Внутрішньо переміщені особи потребують системного сприяння в інтеграції у приймаючі громади, доступу до ринку праці, освітніх і медичних послуг, правового захисту та психологічної реабілітації. При цьому особливої уваги та розробки спеціалізованих інструментів реінтеграції вимагає категорія внутрішньо переміщених осіб з числа військовослужбовців та ветеранів.

Державна політика протягом останніх трьох років демонструвала високу динаміку та системність у реагуванні на кризу через впровадження масштабних програм: прямої фінансової підтримки, стимулювання роботодавців, надання грантів на розвиток підприємництва, реалізації житлових проєктів та забезпечення соціальних гарантій. Разом із тим масштабність і затяжний характер викликів актуалізують потребу в докорінній зміні державного підходу. Необхідно здійснити перехід від моделі надання тимчасової екстреної допомоги до довгострокових стратегій стимулювання економічної активності та самостійності переселенців.

У цьому контексті визначального значення набуває роль місцевих громад. Саме на муніципальному рівні реалізуються практичні механізми інтеграції. Внутрішньо переміщені особи дедалі частіше виступають не лише суб'єктами отримання соціальних послуг, а й активними суб'єктами місцевого розвитку, демонструючи високий потенціал до самоорганізації та суспільної згуртованості.

Попри наявні напрацювання, динаміка потреб внутрішньо переміщених осіб корелює з регіональними особливостями, віковою структурою, станом здоров'я та іншими факторами. З огляду на це, стратегічно важливим є забезпечення сталості державної підтримки із паралельним фокусуванням на:

- масштабному розширенні фондів довготривалого та соціального житла;
- стимулюванні створення високооплачуваних робочих місць;
- посиленні спроможності приймаючих громад;
- забезпеченні комплексного супроводу внутрішньо переміщених осіб з числа військовослужбовців та посиленні міжвідомчої координації.

Успішна інтеграція внутрішньо переміщених осіб - це не лише показник ефективності політики, а й основа суспільної єдності та національної стійкості. Сьогоднішня підтримка — це інвестиція в майбутнє: у відновлену Україну, де кожен, незалежно від місця проживання до війни, почуватиметься вдома.